

Міністерство освіти і науки України
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра економіки та безпеки підприємства

Затверджено

Проректор з навчальної роботи,
проф. Гаврилюк С.В. _____

«___» _____ 2014 р.

Інтелектуальний бізнес

Робоча програма
нормативної навчальної дисципліни
підготовки магістра
напряму 8.03050401 “Економіка підприємства”

Робоча програма навчальної дисципліни “Інтелектуальний бізнес” для студентів за галуззю знань “Економіка підприємства”, спеціальністю “Економіка підприємства”.

“ ___ ” _____, 2014 р. – 12 с.

Розробник: Іванків О.Я., к.е.н., ст. викладач кафедри економіки та безпеки підприємства

Рецензент: Ліпич Л. Г., декан інституту економіки та менеджменту, зав. кафедри економіки та безпеки підприємства, д.е.н., проф.

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри економіки та безпеки підприємства

протокол № 1 від __.08. 2014 р.

Завідувач кафедри: _____ (Ліпич Л.Г.)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією інституту економіки та менеджменту

протокол № __ від __.09. 2014 р.

Голова науково-методичної комісії інституту _____ (Бегун С.І.)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою університету

протокол № __ від __ . ____ . 2014 р.

Вступ

Робоча програма навчальної дисципліни “Інтелектуальний бізнес” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності 8.03050401 “Економіка підприємства”.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є інтелектуальний бізнес, як особливий вид економічної діяльності, що характеризується інноваційністю, ризиковістю, вільним проявом ініціативи і направлений на ефективну мобілізацію матеріальних, фінансових, трудових ресурсів для отримання прибутку.

Міждисциплінарні зв'язки: Вивчення дисципліни ґрунтується на знаннях з економіки підприємства, організації та управління інноваційною діяльністю, управління ресурсами підприємства, формування бізнес-моделі підприємства.

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів:**

1. Теоретичні засади інтелектуального бізнесу
2. Організаційні та практичні аспекти ведення інтелектуального бізнесу

1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів: 4	0305 “Економіка підприємства” 8.03050401 “Економіка підприємства”	вибіркова
Модулів: 3		Рік підготовки: 1
Змістових модулів: 2		Семестр: 1
ІНДЗ: є		Лекції: 24 год.
Загальна кількість годин: 144		Практичні: 22 год.
Тижневих годин		Самостійна робота: 60 год.
Аудиторних: 2,5 самостійної роботи: 2 індивідуальної роботи: 1	магістр	Індивідуальна робота: 38 год.
		Форма контролю: <u>екзамен</u>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Інтелектуальний бізнес» є формування у студентів комплексу теоретичних знань і практичних навичок формування та управління інтелектуальним бізнесом, економічного обґрунтування напрямків його розвитку та забезпечення успішного функціонування.

2.2 Основними завданнями вивчення дисципліни «Інтелектуальний бізнес» є вивчення основних теоретико-методичних засад інтелектуального бізнесу як специфічного формату бізнесової діяльності; розкриття сутності та специфіки інтелектуальних продуктів; вивчення прийнятних бізнес-моделей та моделювання інтелектуального бізнесу; визначення ризиків інтелектуального бізнесу; розроблення моделей просування та комерціалізації інтелектуальних продуктів.

2.3. Згідно з вимогами освітньо – професійної програми студенти повинні

- основні теоретико-методичні засади інтелектуального бізнесу;
- сутність і специфіку інтелектуальних продуктів та процесу їх створення;
- законодавчу базу започаткування та ведення інтелектуального бізнесу;
- моделювання інтелектуального бізнесу;
- особливості управління інтелектуальним бізнесом;
- методи управління ризиками інтелектуального бізнесу;
- схеми і моделі просування та комерціалізації інтелектуальних продуктів.

вміти:

- створювати та виявляти інтелектуальні продукти;
- визначати прийнятні бізнес-моделі інтелектуального бізнесу;
- застосовувати законодавчу базу для створення та ведення інтелектуального бізнесу;
- розробляти моделі мотивації для творчих колективів;
- визначати ризики інтелектуального бізнесу;
- виявляти та застосовувати основні тенденції та перспективи віртуалізації інтелектуального бізнесу.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 144 години / 4 кредити ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади інтелектуального бізнесу

Тема 1. Теоретичні засади інтелектуального бізнесу.

Поняття інтелектуального бізнесу. Класифікація об'єктів інтелектуального бізнесу. Джерела походження об'єктів інтелектуального бізнесу. Характеристика об'єктів інтелектуального бізнесу.

Тема 2. Інтелектуальні продукти: сутність і особливості створення

Сутність інтелектуальних продуктів. Класифікація інтелектуальних продуктів.

Тема 3. Нормативно-правові засади інтелектуального бізнесу в Україні

Нормативні акти в управлінні інтелектуальним бізнесом. Концептуальні підходи до управління промисловою власністю. Промислова власність в інтелектуальному бізнесі.

Тема 4. Моделювання інтелектуального бізнесу

Законодавство у сфері промислової власності. Організаційне забезпечення системи управління промисловою власністю. Управління патентною експертизою. Напрямки формування системи управління промисловою власністю.

Змістовий модуль 2. Організаційні та практичні аспекти ведення інтелектуального бізнесу

Тема 5. Управління інтелектуальним бізнесом

Інтелектуальний бізнес в стратегії підприємницької діяльності. Корпоративне управління інтелектуальним бізнесом. Бізнес-план як умова інноваційної власності. Раціоналізаторська пропозиція.

Тема 6. Інформаційне забезпечення інтелектуального бізнесу

Конкурентоспроможність новацій і технологій. Обмін ліцензіями як об'єктивна закономірність розвитку економіки. Опціонні договори в ліцензійній торгівлі. Економічна ефективність ліцензій. Класифікація ліцензійних договорів.

Тема 7. Мотивація виробників інтелектуальних продуктів

Доцільність патентування винаходів в іноземних державах. Попередня оцінка економічної ефективності купівлі ліцензії. Фактори ризику при купівлі ліцензії. Практика укладання ліцензійних договорів.

Тема 8. Ризики інтелектуального бізнесу

Необхідність вартісної оцінки прав на об'єкти інтелектуальної власності. Методи оцінки вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності. Комбінована методика оцінки нематеріальних активів і прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Тема 9. Економічна безпека інтелектуального бізнесу

Поняття безпеки в сфері інтелектуального бізнесу. Ризики та загрози в інтелектуальному бізнесі.

4. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лек.	Практ. (Семін.)	Інд.	Сам роб.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади інтелектуального бізнесу					
Тема 1. Теоретичні засади інтелектуального бізнесу.	14	2	2	4	6
Тема 2. Інтелектуальні продукти: сутність і особливості створення	20	4	4	6	6
Тема 3. Нормативно-правові засади інтелектуального бізнесу в Україні	22	4	4	4	10
Тема 4. Моделювання інтелектуального бізнесу	18	4	2	4	8
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	74	14	12	18	30
Змістовий модуль 2. Організаційні та практичні аспекти ведення інтелектуального бізнесу					
Тема 5. Управління інтелектуальним бізнесом	16	2	2	6	6
Тема 6. Інформаційне забезпечення інтелектуального бізнесу	14	2	2	4	6
Тема 7. Мотивація виробників інтелектуальних продуктів	16	2	2	4	8
Тема 8. Ризики інтелектуального бізнесу	12	2	2	3	5
Тема 9. Економічна безпека інтелектуального бізнесу	12	2	2	3	5
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	70	10	10	20	30
Усього годин	144	24	22	38	60

5. Теми практичних занять

Таблиця 3

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретичні засади інтелектуального бізнесу.	2
2	Тема 2. Інтелектуальні продукти: сутність і особливості створення	4
3	Тема 3. Нормативно-правові засади інтелектуального бізнесу в Україні	4
4	Тема 4. Моделювання інтелектуального бізнесу	2
5	Тема 5. Управління інтелектуальним бізнесом	2
6	Тема 6. Інформаційне забезпечення інтелектуального бізнесу	2
7	Тема 7. Мотивація виробників інтелектуальних продуктів	2
8	Тема 8. Ризики інтелектуального бізнесу	2
9	Тема 9. Економічна безпека інтелектуального бізнесу	2
	ВСЬОГО	22

6. Самостійна робота

Таблиця 4

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретичні засади інтелектуального бізнесу.	6
2	Тема 2. Інтелектуальні продукти: сутність і особливості створення	6
3	Тема 3. Нормативно-правові засади інтелектуального бізнесу в Україні	10
4	Тема 4. Моделювання інтелектуального бізнесу	8
5	Тема 5. Управління інтелектуальним бізнесом	6
6	Тема 6. Інформаційне забезпечення інтелектуального бізнесу	6
7	Тема 7. Мотивація виробників інтелектуальних продуктів	8
8	Тема 8. Ризики інтелектуального бізнесу	5
9	Тема 9. Економічна безпека інтелектуального бізнесу	5
	ВСЬОГО	60

7. Індивідуальна робота

Індивідуальна робота має за мету поглибити знання з дисципліни “Інтелектуальний бізнес”. Вона передбачає написання та презентацію на практичному занятті реферату за однією з наведених нижче тем. На виконання індивідуального завдання передбачено 38 год.

Виконане індивідуальне завдання, прорецензоване викладачем, виноситься на захист: виступ і обговорення в аудиторії.

Теми рефератів

1. Поняття промислової власності.
2. Класифікація об'єктів промислової власності.
3. Джерела походження промислової власності.
4. Характеристика об'єктів промислової власності.
5. Сутність нематеріальних активів.
6. Класифікація нематеріальних активів.
7. Економіко-правові засади управління промисловою власністю.
8. Концептуальні підходи до управління промисловою власністю.
9. Промислова власність в інноваційній діяльності.
10. Законодавство у сфері промислової власності.
11. Організаційне забезпечення системи управління промисловою власністю.
12. Управління патентною експертизою.
13. Напрямки формування системи управління промисловою власністю.
14. Промислова власність в стратегії підприємницької діяльності.
15. Корпоративне управління промисловою власністю.
16. Бізнес-план як умова інноваційної власності.
17. Раціоналізаторська пропозиція.
18. Конкурентоспроможність новацій і технологій.
19. Обмін ліцензіями як об'єктивна закономірність розвитку економіки.
20. Опціонні договори в ліцензійній торгівлі.
21. Економічна ефективність ліцензій.
22. Класифікація ліцензійних договорів.
23. Доцільність патентування винаходів в іноземних державах.
24. Попередня оцінка економічної ефективності купівлі ліцензії.
25. Фактори ризику при купівлі ліцензії.
26. Практика укладання ліцензійних договорів.
27. Необхідність вартісної оцінки прав на об'єкти інтелектуальної власності.
28. Методи оцінки вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності.

29. Комбінована методика оцінки нематеріальних активів і прав на об'єкти інтелектуальної власності.

8. Методи та засоби навчання

У початковому процесі застосовують: лекції, в тому числі з використанням мультимедіапроектора та інших ТЗН; інформаційно-рецептивний, ілюстративний методи навчання та метод проблемного викладу матеріалу.

9. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Форма підсумкового контролю успішності навчання – екзамен.

Перелік питань до підсумкового контролю успішності навчання у формі екзамену

1. Поняття промислової власності.
2. Класифікація об'єктів промислової власності.
3. Джерела походження промислової власності.
4. Характеристика об'єктів промислової власності.
5. Сутність нематеріальних активів.
6. Класифікація нематеріальних активів.
7. Економіко-правові засади управління промисловою власністю.
8. Концептуальні підходи до управління промисловою власністю.
9. Промислова власність в інноваційній діяльності.
10. Законодавство у сфері промислової власності.
11. Організаційне забезпечення системи управління промисловою власністю.
12. Управління патентною експертизою.
13. Напрямки формування системи управління промисловою власністю.
14. Промислова власність в стратегії підприємницької діяльності.
15. Корпоративне управління промисловою власністю.
16. Бізнес-план як умова інноваційної власності.
17. Раціоналізаторська пропозиція.
18. Конкурентоспроможність новацій і технологій.
19. Обмін ліцензіями як об'єктивна закономірність розвитку економіки.

20. Опціонні договори в ліцензійній торгівлі.
21. Економічна ефективність ліцензій.
22. Класифікація ліцензійних договорів.
23. Доцільність патентування винаходів в іноземних державах.
24. Попередня оцінка економічної ефективності купівлі ліцензії.
25. Фактори ризику при купівлі ліцензії.
26. Практика укладання ліцензійних договорів.
27. Необхідність вартісної оцінки прав на об'єкти інтелектуальної власності.
28. Методи оцінки вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності.
29. Комбінована методика оцінки нематеріальних активів і прав на об'єкти інтелектуальної власності.

10. Методи та засоби діагностики успішності навчання

Методи та засоби діагностики успішності навчання: поточне усне опитування; тестові завдання; контрольні роботи; виконання індивідуального науково-дослідного завдання; опрацювання теоретичних завдань, винесених на самостійну роботу; екзамен.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Формою організації поточного контролю знань студентів є опитування, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання індивідуальних науково-дослідних завдань, контроль засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання.

Формою організації підсумкового контролю знань студентів є екзамен.

Підсумкову оцінку (за 100-бальною шкалою) студент може набрати двома способами: 1) з урахуванням балів, набраних за результатами модульних контрольних робіт, без складання екзамену; 2) без врахування балів за модульні контрольні роботи, але із складанням екзамену. В першому випадку підсумкова семестрова оцінка визначається як сума трьох складових:

- сумарної кількості балів за поточне опитування з відповідних тем (30 балів);
- оцінки за індивідуальне науково-дослідне завдання (10 балів);

– сумарної кількості балів за модульні контрольні роботи (60 балів).

У другому випадку (якщо студент протягом семестру не набрав 60 балів або хоче підвищити свій рейтинг – бали за модульні контрольні роботи не враховуються, семестрова оцінка визначається як сума трьох складових:

- сумарної кількості балів та поточне опитування з відповідних тем (30 балів);
- оцінки за індивідуальне науково-дослідне завдання (10 балів);
- оцінки за залік (максимум 60 балів, з них 20 балів за кожне з двох теоретичних питань та 20 балів за виконання тестових завдань).

Таблиця 5

Поточний контроль (max = 40 балів)								Модульний контроль (max = 60 балів)		Загальна кількість балів	
Модуль 1							Модуль 2	Модуль 3			
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				ІНДЗ	МКР 1		МКР 2
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8				
3	3	3	4	4	4	4	5	10	30	30	100

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Таблиця 6

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	Добре
75 – 81	C	Добре
67 – 74	D	Задовільно
60 – 66	E	Задовільно
1 – 59	Fx	Незадовільно

12. Список джерел

1. Господарський кодекс України №436-ІУ від 16 січня 2003 р // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

2. Закон України “Про захист економічної конкуренції” від 11 січня 2001 р. № 2210-III // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 4 липня 2002 р. № 40–IV // zakon.rada.gov.ua [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=40-15&print=1>.
4. Податковий кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=1&nreg=2755-17>.
5. Цивільний кодекс України. від 16.01.2003 р. № 435-IV // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
6. Варналій З. С. Основи підприємництва: [навч. посібник] / З. С. Варналій – 3-тє вид., випр.і доп. – К. : Знання-Прес, 2006. – 305 с.
7. Височина М. В. Сутність поняття “ефективність управління діяльністю підприємства”: функціональний підхід / М. В. Височина // Экономика и управление. – 2009. – № 1. – С. 77–81.
8. Герасимчук В. Г. Розвиток підприємництва: діагностика, стратегія, ефективність / Герасимчук В. Г. – К. : Вища шк., 2005. – 267 с.
9. Зубок М. І. Безпека підприємницької діяльності: нормативно – правові документи комерційного підприємства, банку / М. І. Зубок, Р. М. Зубок – К. : Істина, 2004. – 144 с.
10. Іванюта С. М. Підприємництво і бізнес-культура: [навч. посібник] / С. М. Іванюта, В. Ф. Іванюта. – К. : Центр навчальної літератури, 2007. – 288 с.
11. Камлик М. І. Економічна безпека підприємницької діяльності. Економіко–правовий аспект: [навч. посіб.] / М. І. Камлик. – К. : Атіка, 2005. – 432 с.
12. Мочерний С. В. Основи підприємницької діяльності: [навч. посібник] / С. В. Мочерний, О. А. Устенко, С. І. Чоботар. – К.: ВЦ «Академія», 2005. – 280 с.
13. Шваб Л. І. Основи підприємництва: [навч. посібник] / Л. І. Шваб. – К.: Каравела, 2006. – 344 с.
14. Швиданенко Г. О. Бізнес-діагностика підприємства : [навч. посіб.] / Г. О. Швиданенко, А. І. Дмитренко, О. І. Олексюк. – К. : КНЕУ, 2008. – 344 с.